

Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

Agnieszka Dziemianowicz-Bąk

BM-II.059.1.285.2026

Warszawa, /elektroniczny znacznik czasu/

Pan

Włodzimierz Czarzasty

Marszałek Sejmu

Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację nr 16916 Panów Posłów Adama Dziedzica i Henryka Smolarza, w sprawie nowych zasad nabycia uprawnień pracowniczych po wprowadzeniu ustawy z dnia 26 września 2025 r. o zmianie ustawy Kodeks pracy oraz niektórych innych ustaw, proszę przyjąć poniższe wyjaśnienia.

Ustawa z dnia 26 września 2025 r. o zmianie ustawy Kodeks Pracy oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1423), tzw. ustawa stażowa, ma na celu wyrównanie szans w dostępie do niektórych uprawnień pracowniczych i stanowisk wymagających potwierdzonego doświadczenia zawodowego dla osób wykonujących działalność zarobkową na innej podstawie niż stosunek pracy lub stosunek służbowy. Nowe przepisy mają charakter systemowy i wpisują się w szerszą politykę rządu dotyczącą wzmacniania praw pracowników. Zgodnie z ustawą do okresu zatrudnienia wliczane są m.in.:

- okresy prowadzenia przez osobę fizyczną pozarolniczej działalności, o której mowa w ustawie o systemie ubezpieczeń społecznych oraz okresy pozostawania osobą współpracującą z osobą prowadzącą taką działalność, za które zostały opłacone składki na ubezpieczenia emerytalne, rentowe lub wypadkowe;
- okresy wykonywania przez osobę fizyczną umowy zlecenia lub innej umowy o świadczenie usług oraz okresy pozostawania osobą współpracującą z ww. osobą, do której zgodnie z przepisami Kodeksu Cywilnego stosuje się przepisy dotyczące zlecenia, w których dana osoba fizyczna podlegała ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym.

Tytuł pracownika do danych uprawnień pracowniczych, m.in. nagrody jubileuszowej, ustala pracodawca, biorąc pod uwagę konkretny stan faktyczny oraz kierując się obowiązującymi przepisami.

Na podstawie art. 6 ustawy stażowej uprawnienia pracownicze wynikające z wliczenia nowych okresów do okresu zatrudnienia przysługują od dnia nabycia do nich prawa, ale nie wcześniej niż:

- od 1 stycznia 2026 r. w stosunku do pracownika zatrudnionego u pracodawcy będącego jednostką sektora finansów publicznych w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (pkt 1);
- od 1 maja 2026 r. w stosunku do pracownika zatrudnionego u pracodawcy niebędącego jednostką sektora finansów publicznych w rozumieniu ustawy o finansach publicznych (pkt 2).

Dopiero od wskazanych terminów uprawnienia pracownicze mogły być ustalane z uwzględnieniem wyższego stażu pracy – pod warunkiem, że zostały właściwie udokumentowane.

Kluczowe znaczenie ma użyte w art. 6 ustawy stażowej sformułowanie odnoszące się do dnia nabycia uprawnień pracowniczych. Innymi słowy, aby ustalić prawo pracownika do określonego świadczenia należy wskazać w którym dniu nabywa on to prawo.

Nie ulega wątpliwości, że przed dniem wejścia ustawy w życie pracownik nie mógł nabyć takiego prawa, gdyż nie posiadał odpowiedniego stażu pracy. Staż zaczął posiadać w dniu, gdy przepis ustawy pozwolił na zaliczenie jego zatrudnienia niepracowniczego do stażu, od którego przysługują uprawnienia pracownicze. Uznać zatem należy, iż odpowiedni staż pracy dany pracownik uzyskał w pierwszym dniu obowiązywania ustawy stażowej (1 stycznia 2026 r. w przypadku pracowników sektora finansów publicznych albo 1 maja 2026 r. w przypadku pracowników sektora prywatnego).

Roszczenie pracownika w omawianej sytuacji staje się wymagalne od dnia nabycia prawa i ten dzień należy przyjąć za początek biegu terminu przedawnienia stosownie do art. 291 Kp.

Interpretacja, zgodnie z którą okres przedawnienia należy liczyć od dnia, w którym pracownik nabyłby prawo do danego uprawnienia - np. nagrody jubileuszowej - gdyby obowiązywały wówczas regulacje wprowadzane ustawą stażową, nie jest prawidłowa. Wykładnia ta abstrahuje od kwestii wymagalności roszczenia. Roszczenie w takim dniu nie mogło być wymagalne, bowiem nie obowiązywały wówczas przepisy umożliwiające wliczenie odpowiednich okresów zatrudnienia do warunkującego uprawnienia do nagrody jubileuszowej stażu pracy.

Nagroda jubileuszowa nie jest bezpośrednio regulowana przez Kodeks pracy. Jest to uprawnienie fakultatywne, które może być przewidziane przez konkretnego pracodawcę np. w układzie zbiorowym pracy, regulaminie wynagradzania lub w aktach prawnych regulujących status danej grupy pracowników (m.in. pracowników samorządowych, korpusu służby cywilnej, nauczycieli). Zasady nabywania do niej prawa należy rozpatrywać w kontekście przepisów obowiązujących u danego pracodawcy.

Przykładowo, pracownicy samorządowi mają prawo do nagrody jubileuszowej na warunkach określonych przepisami ustawy z o pracownikach samorządowych (Dz. U. z 2024 r. poz. 1135) oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 25 października 2021 r. w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych (Dz.U. z 2024 r. poz. 1638, z późn. zm.). Zgodnie § 8 rozporządzenia, jeżeli w dniu wejścia w życie przepisów wprowadzających zaliczalność do okresów, od których uzależnia się uprawnienia pracownicze, okresów niepodlegających dotychczas wliczeniu upływa okres uprawniający pracownika samorządowego do dwóch lub więcej nagród jubileuszowych, wypłaca mu się tylko jedną - wyższą - nagrodę (ust. 9).

Pracownikowi samorządowemu, który w dniu wejścia w życie przepisów, o jakich mowa w ust. 9, posiada okres zatrudnienia, wraz z innymi okresami wliczonymi do tego okresu, dłuższy niż wymagany do nagrody jubileuszowej danego stopnia, a w ciągu 12 miesięcy od tego dnia upływie okres uprawniający go do nabycia nagrody jubileuszowej wyższego stopnia, nagrodę niższą wypłaca się w pełnej wysokości, a w dniu nabycia prawa do nagrody wyższej - różnicę między kwotą nagrody wyższej a kwotą nagrody niższej (ust. 10).

W opinii kierownictwa ministerstwa pracy pracownik samorządowy, który po udokumentowaniu nowych okresów i przeliczeniu stażu na 1 stycznia 2026 r. posiada staż pracy wynoszący np. 22 lat i kilka miesięcy, nabywa uprawnienie do nagrody jubileuszowej za 20 lat pracy.

Wypłata nagrody jubileuszowej powinna nastąpić niezwłocznie po udokumentowaniu nowych okresów zatrudnienia. Wypłaty dokonuje pracodawca właściwy z uwagi na dzień nabycia uprawnienia do tej nagrody (1 stycznia 2026 r.).

Należy podkreślić, że to pracodawca, licząc się z możliwością ewentualnego sporu sądowego między nim a pracownikiem, decyduje o zaliczeniu danego okresu rozstrzygając, czy przedstawione przez pracownika dokumenty potwierdzają w jego ocenie w sposób wystarczający okres wykonywania pracy wymagany do uzyskania danych uprawnień.

Trzeba przy tym podkreślić, że pracodawcy którzy nie są objęci przepisami ustaw, czy rozporządzeń, które takie uprawnienia przewidują, mogą wprowadzić w układzie zbiorowym lub regulaminie wynagradzania zasady podobne do tych obowiązujących np. w odniesieniu do pracowników samorządowych, ale mogą też uregulować te kwestie inaczej. Zasady te mogą się więc różnić u poszczególnych pracodawców.

W przypadku postanowień wewnętrzzakładowych przyjęte regulacje powinny precyzyjnie określać zarówno okresy pracy, jak i inne okresy uprawniające do nabycia danego świadczenia. Przepisy te mogą przyjąć preferencje za staż w danym zakładzie pracy.

Przedstawiając powyższe pragnę podkreślić, że Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej nie jest uprawniony do dokonywania powszechnie obowiązującej wykładni ustaw, a poglądy prawne przez niego wyrażane nie są wiążące dla stron konkretnych stosunków pracy, Państwowej Inspekcji Pracy oraz sądów.

Instytucją ustawowo upoważnioną m.in. do sprawowania nadzoru i kontroli przestrzegania prawa pracy oraz do udzielania porad prawnych w tym zakresie jest Państwowa Inspekcja Pracy, zgodnie z ustawą z dnia 13 kwietnia 2007 r. o Państwowej Inspekcji Pracy.

Z kolei jedynymi organami uprawnionymi do przedstawiania wiążącej wykładni przepisów prawa są sądy, do których należy rozstrzygnięcie sporów stron stosunku pracy (pracowników i pracodawców) powstałych na gruncie stosowania przepisów prawa pracy.

Z wyrazami szacunku

Agnieszka Dziemianowicz-Bąk
Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej
/-kwalifikowany podpis elektroniczny-/